

Code No. 5510

Roll No.

SET : A

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5510/(Set : A)

P. T. O.

www.cclchapter.com

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਢ
- (ਅ) ਦੈਵੀ ਦਾਤ
- (ੲ) ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜ
- (ਸ) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨੇਮ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ : 1
- (ੳ) ਪੈਂਤੀ (ਅ) ਉਨੱਤੀ
- (ੲ) ਚਾਲੀ (ਸ) ਇਕਤਾਲੀ

3. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਵਰ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇ, ਊ (ਅ) ਈ, ਉ

(ੲ) ਆ, ਔ (ਸ) ਐ, ਐਂ

4. ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਪਣ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ (ਅ) ਸਮਾਜ ਦਾ

(ੲ) ਦੇਸ਼ ਦਾ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

6. ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ (ਅ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ੲ) ਅੱਧਕ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

8. ਪ, ਫ, ਬ, ਭ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਹੋਠੀ (ਅ) ਤਾਲਵੀ

(ੲ) ਮੂਰਧਨੀ (ਸ) ਦੰਤੀ

9. ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

10. ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ/ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਸਾਈਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪਹਿਲੇ

(ਅ) ਦੂਜੇ

(ੲ) ਤੀਜੇ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

12. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਨੌਂ

(ੲ) ਛੇ (ਸ) ਦਸ

13. ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਪਿੰਜਰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (ਅ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

16. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਆਰੰਭਿਕ ਰਚਨਾ-ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ

(ਅ) ਪਰੋਜ਼

(ੲ) ਪੋਇਟਰੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਉਪਸੰਹਾਰ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ : 1

(ੳ) ਆਰੰਭਕ

(ਅ) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

(ੲ) ਅੰਤਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

20. ਰਚਨਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ :

1

(ੳ) ਸਜਾਉਣਾ

(ਅ) ਬਣਾਉਣਾ

(ੲ) ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰਨਾ

(ਸ) ੳ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ

21. ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਕੀ ਹਨ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

3

Code No. 5510

Roll No.

SET : B

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5510/(Set : B)

P. T. O.

www.cclchapter.com

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਵਰ ਹਨ : 1
- (ੳ) ਏ, ਊ (ਅ) ਈ, ਉ
- (ੲ) ਆ, ਔ (ਸ) ਐ, ਐਂ
2. ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਪਣ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ
- (ਅ) ਸਮਾਜ ਦਾ
- (ੲ) ਦੇਸ਼ ਦਾ
- (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

3. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਢ (ਅ) ਦੇਵੀ ਦਾਤ

(ੲ) ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜ (ਸ) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨੇਮ

4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ : 1

(ੳ) ਪੈਂਤੀ (ਅ) ਉਨੱਤੀ

(ੲ) ਚਾਲੀ (ਸ) ਇਕਤਾਲੀ

5. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

6. ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਪ, ਫ, ਬ, ਭ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਹੋਠੀ (ਅ) ਤਾਲਵੀ

(ੲ) ਮੂਰਧਨੀ (ਸ) ਦੰਤੀ

8. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ

(ਅ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ੲ) ਅੱਧਕ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

9. ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ/ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

10. ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

12. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ : 1

- (ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
(ੲ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

13. ਪਿੰਜਰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ : 1

- (ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
(ਅ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ
(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. ਸਾਈਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੈ : 1

- (ੳ) ਪਹਿਲੇ
(ਅ) ਦੂਜੇ
(ੲ) ਤੀਜੇ
(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

- (ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਨੌਂ
(ੲ) ਛੇ (ਸ) ਦਸ

16. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਉਪਸੰਹਾਰ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ : 1

(ੳ) ਆਰੰਭਕ

(ਅ) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

(ੲ) ਅੰਤਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਰਚਨਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਜਾਉਣਾ

(ਅ) ਬਣਾਉਣਾ

(ੲ) ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ

19. ਆਰੰਭਿਕ ਰਚਨਾ-ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

20. ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ

(ਅ) ਪਰੋਜ਼

(ੲ) ਪੋਇਟਰੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਕੀ ਹਨ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

Code No. 5510

Roll No.

SET : C

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5510/(Set : C)

P. T. O.

www.cclchapter.com

5510/(Set : C)

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. भाउ भासा दी सिंघिआ विंच मॅधिक पुराटाअ कॅसल दा की महुँउव है? संघेप चरचा करे। 3
2. पंजाबी भासा विच किहड़े संयुक्त सवर हन : 1
- (ॐ) ँ, ऐ (अ) ँ, ऐ
- (ॐ) आ, ओ (स) ओ, ओ
3. भासा दरपण है : 1
- (ॐ) महुँधी मन दा (अ) सभाज दा
- (ॐ) देस दा (स) इनुं विंचें कॅयी नगीं

5510/(Set : C)

(2)

4. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਢ (ਅ) ਦੇਵੀ ਦਾਤ
- (ੲ) ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜ (ਸ) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨੇਮ
5. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ : 1
- (ੳ) ਪੈਂਤੀ (ਅ) ਉਨੱਤੀ
- (ੲ) ਚਾਲੀ (ਸ) ਇਕਤਾਲੀ
6. ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
8. ਪ, ਫ, ਬ, ਭ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ : 1
- (ੳ) ਹੋਠੀ (ਅ) ਤਾਲਵੀ
- (ੲ) ਮੂਰਧਨੀ (ਸ) ਦੰਤੀ

9. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ

(ਅ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ੲ) ਅੱਧਕ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

10. ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ/ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਪਿੰਜਰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਅ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

12. ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

13. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. ਸਾਈਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪਹਿਲੇ

(ਅ) ਦੂਜੇ

(ੲ) ਤੀਜੇ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਚਾਰ

(ਅ) ਨੌਂ

(ੲ) ਛੇ

(ਸ) ਦਸ

16. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਆਰੰਭਿਕ ਰਚਨਾ-ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਉਪਸੰਹਾਰ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ : 1

(ੳ) ਆਰੰਭਕ

(ਅ) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

(ੲ) ਅੰਤਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਰਚਨਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਜਾਉਣਾ

(ਅ) ਬਣਾਉਣਾ

(ੲ) ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ

20. ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ :

1

(ੳ) ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ

(ਅ) ਪਰੋਜ਼

(ੲ) ਪੋਇਟਰੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਕੀ ਹਨ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

3

Code No. 5510

Roll No.

SET : D

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

5510/(Set : D)

P. T. O.

www.cclchapter.com

5510/(Set : D)

- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

यूनिट - पहिला

1. वाचन कौशल (Reading Skill) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਰੋ। 3
 2. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
 3. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਵਰ ਹਨ? 1
- (ੳ) ਏ, ਊ (ਅ) ਈ, ਉ
(ੲ) ਆ, ਔ (ਸ) ਐ, ਐਂ

5510/(Set : D)

(2)

www.cclchapter.com

4. ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਪਣ ਹੈ : 1
 (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ (ਅ) ਸਮਾਜ ਦਾ
 (ੲ) ਦੇਸ਼ ਦਾ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
5. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹੈ : 1
 (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਢ (ਅ) ਦੈਵੀ ਦਾਤ
 (ੲ) ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜ (ਸ) ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨੇਮ
6. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ : 1
 (ੳ) ਪੈਂਤੀ (ਅ) ਉਨੱਤੀ
 (ੲ) ਚਾਲੀ (ਸ) ਇਕਤਾਲੀ

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ/ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਸਵਰਾਂ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

8. ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

9. ਪ, ਫ, ਬ, ਭ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਹੋਠੀ (ਅ) ਤਾਲਵੀ

(ੲ) ਮੂਰਧਨੀ (ਸ) ਦੰਤੀ

10. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ

(ਅ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ੲ) ਅੱਧਕ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

12. ਪਿੰਜਰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਅ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

13. ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਸਾਈਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪਹਿਲੇ

(ਅ) ਦੂਜੇ

(ੲ) ਤੀਜੇ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

16. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਨੌਂ

(ੲ) ਛੇ (ਸ) ਦਸ

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਕੀ ਹਨ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

18. ਆਰੰਭਿਕ ਰਚਨਾ-ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਉਪਸੰਹਾਰ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ : 1

(ੳ) ਆਰੰਭਕ

(ਅ) ਵਿਚਕਾਰਲਾ

(ੲ) ਅੰਤਮ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

20. ਰਚਨਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ :

1

(ੳ) ਸਜਾਉਣਾ

(ਅ) ਬਣਾਉਣਾ

(ੲ) ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰਨਾ

(ਸ) ੳ, ਅ ਅਤੇ ੲ ਤਿੰਨੇ ਹੀ

21. ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਰ ਹੈ :

1

(ੳ) ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ

(ਅ) ਪਰੋਜ਼

(ੲ) ਪੋਇਟਰੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ